



# בארץ אהבתי השקד פורח - סקירה של משרד החקלאות מגלה: הישראלים התאהבו בשקדים בעשור האחרון – ומגמה זו צפויה להימשך

02/02/2020

הישראלים צרכו בשנת 2017 כ-10 אלף טון שקדים – מה שממשיך את המגמה של גידול בביקוש לשקדים בעשור האחרון. הכמות הנמכרת של שקדים ברשתות השיווק עלתה ב-34% – יותר מהגידול באוכלוסייה

הם בכל מקום! בשקט-בשקט, מתחת לרדאר, חמושים בוויטמינים ובמינרלים, השקדים יצאו למסע כיבושים: הם התבססו בשטחי החלב והחמאה, הקימו מאוזנים בטריטוריית הקוסמטיקה והגלם מתנוסס בטריטוריית החטיפים. ואם לא די בכך, אז מתרחבת ההכרה הבינלאומית בשקדים כ-"נשנוש" לגיטימי ואף רצוי. השקדים לא עוצרים במגמת ההשתלטות החרישית, בתהליך שיכונה "המהפכה השקדה". אבל למזלנו, יש מי שיתריע בשער: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה במשרד החקלאות סוקרת את ענף השקדים בישראל ובעולם.

הישראלים התאהבו בשקדים בעשור האחרון – ויש להם סיבות טובות. השמן הקיים בשקדים מועיל לאיזון השומנים בדם ולבריאות הלב והשקדים עשירים בוויטמינים ומינרלים חיוניים כגון: סידן, ויטמין E, ברזל, מגנזיום ואשלגן. לכן, השקדים משמשים הן כמוצר תחליפי למוצרים המכילים חלב או גלוטן – והן כחטיף בריא או כמקור שומן חיובי בפני עצמו.

על מידת האהבה של הישראלים לשקדים, יעידו הנתונים. היקף הצריכה הכוללת של שקדים בשנת 2017 עמד על כ-10,000 טון. כמות השקדים הנמכרת ברשתות השיווק עלתה ב-34% – יותר מהגידול באוכלוסייה באותה תקופה (19%). שאר הפיצוחים לא עמדו בקצב: כמותם הנמכרת ירדה בכ-3%. בשנת 2018, למשל, היוו השקדים כ-17% מהערך הכולל של מכירות הפיצוחים וכ-13% מכמות הפיצוחים השנתית הכוללת שנמכרה ברשתות השיווק. בסך הכול, כמויות המכירה הכוללת של שקדים בקטגוריית הפיצוחים ברשתות השיווק הגיעו לכ-800 טון בשנת 2018. בנוסף, נמכרו עוד כ-170 טון שקדים גרוסים או טחונים במחלקת האפייה – שמצטרפים למכירתם של עשרות טונות שקדים ירוקים. אם כן, השקדים שאנו רואים במדפים בתוך אריזות או בתפוזות הם רק קצה הקרחון: הם מהווים רק כ-10% עד 15% מהשקדים המשווקים בישראל. נתון מעניין נוסף מגלה שאמנם נתח השוק של שקדים ארוזים גדול מזה של שקדים בתפוזות, אך יותר ויותר ישראלים אוהבים את השקדים שלהם מפוזרים: הכמות הנמכרת של שקדים בתפוזות עלתה ב-260% בעשור האחרון, בעוד שהכמות הנמכרת של שקדים באריזות עלתה ב-5% בלבד. זאת, על אף העובדה שמחיר השקד בתפוזות גבוה בכ-13% ממחיר השקד הארוז.

אז בעשור האחרון היחסים בין הישראלים לשקדים עלו שלב, אבל מאיפה יגיעו כל השקדים האלה לחנויות? ראשית, בישראל מרחיבים בהתמדה את שטחי גידול השקדים: נכון לשנת 2019, נטועים בישראל כ-64 אלף דונם (מתוכם כ-55 אלף דונם מניב) – עלייה של כ-65% ביחס לשנת 2013 (מצ"ב תרשים). אמנם נכון לעכשיו, הייצור המקומי לא מספיק כדי לספק את מלוא הביקושים לשקדים – כאשר 38% מצריכת השקדים מסופקת על ידי יבוא – אך ייצור השקדים בארץ צפוי להגיע להיקף הצריכה המקומית תוך מספר שנים.

עוד עולה מן הסקירה כי מכיוון שעץ השקד רגיש מאוד לתנאי מזג האוויר, יש שונות גדולה בפרייה בין האזורים הגיאוגרפיים בארץ: פרייה גבוה נרשם באזור הצפון, הגליל והגולן, בעוד שפרייה נמוך מן הממוצע נרשם באזור שפלת יהודה, משואות יצחק, בית גוברין ואזור הדרום. על סמך זאת, במשרד החקלאות מעריכים שעל מנת לשפר את כושר הייצור, יש להשקיע במו"פ ולהימנע מנטיעה שקדים באזורים פחות מתאימים לגידול. בנוסף, המחקר עולה שכדאי להתמקד בפיתוח הצריכה בשוק המקומי וביצירת בידול והעדפה עבור השקדים הישראליים בשוק המקומי.